

Sinilevää Imatran Ukonlinnan uimarannalla

Tunnista sinilevä ja arvioi riskit – ohjeita sinilevän varalle

Tiedote   **28.6.2022 12:54**

Sinilevien havainnointi vesialueilla perustuu yksittäisten henkilöiden havaintoihin ja ilmoituksiin sekä viranomaisten toteuttaman näytteenoton ja seurannan yhteydessä tehtyihin havaintoihin.

Valtakunnallista sinilevätilannetta voi seurata valtion ympäristöhallinnon [Järviwiki-palvelussa](#). Sinne päivittyvät niin viranomaisten tekemät arviot kuin kansalaistenkin tekemät havainnot. Palvelussa voi siis tutustua myös muiden tekemiin sinilevähavaintoihin.

Omat levähavainnot voi helposti kirjata [Havaintolähetti-palveluun](#), jonka kautta havainnot julkaistaan Järviwikiin leväseurannassa. Yleisten uimarantojen sinilevähavainnoista kannattaa myös ilmoittaa aina terveydensuojeluviranomaiselle sekä rannan ylläpitäjälle. Terveydensuojeluviranomaisen sekä rannan ylläpitäjän yhteystiedot löytyvät uimarantojen ilmoitustauluilta ja kuntien verkkosivuilta.

Yleisiä uimarantoja valvova kunnan terveydensuojeluviranomainen ei käy joka päivä uimarannoilla arvioimassa sinilevän esiintymistä eikä tiedota sinilevätilanteesta päivittäin. Kannattaa myös huomioida, että eri seurantasivustoilla näkyvät ainoastaan sinne ilmoitetut tai tehdyt havainnot. Sinilevätilanne saattaa muuttua nopeastikin.

Uimaan mennessä pitää aina itse silmämääräisesti arvioida uimaveden tila.

Mitä sinilevä on?

Sinilevät ovat luonnollinen osa vesiluontoa, mutta runsastuessaan saattavat aiheuttaa ongelmia, sillä osa lajeista on myrkyllisiä. Noin puolet sinilevien massaesiintymistä on todettu myrkyllisiksi.

Sinilevä on mikroskooppisen pieni, yksisoluinen levä, joka muodostaa erimuotoisia yhdyskuntia. Yhdyskunta voi näkyä vedessä lajista riippuen pieninä hiutaleina tai teräväkärkinä tikkuina. Runsaastuessaan se muodostaa nauhoja ja levälautoja ja värjää vettä tehden sen joskus lateksimaaliksi näköiseksi. Sinilevämassa haistaa yleensä tunkkaisen maamaiselta ja homeiselta.

Lajien myrkyllisyys vaihtelee ja se pystytään toteamaan vain laboratoriokokeilla.

Sinilevän silmin havaittavaa massaesiintymää kutsutaan kukinnaksi, vaikka mitään kukkaa se ei oikeasti muodosta. Kukinnan eli sinileväkasaumien esiintymistä ja kestoja on vaikea ennustaa ja hallita. Tuulet ja virtaukset voivat liikuttaa sinilevämassaa, joten sinilevän määrä vedessä voi vaihdella nopeasti jopa saman päivän aikana. Sinileväesiintymiä alkaa ilmaantua vesien lämmetessä, ja ne saattavat jatkua pitkälle syksyyn. Esiintymien runsaus ja laajuus vaihtelee vuosittain sääoloista ja ravinteista riippuen.

Miten sinilevän voi tunnistaa?

Sinilevän voi tunnistaa juomalasi- tai keppitestillä, joiden suorittamista Terveystieteiden tutkimuskeskus [THL on havainnollistanut myös kuvalla](#).

Juomalasitestin aikana vesi seisoo lasissa noin tunnin ajan, jonka aikana sinilevä nousee pinnalle. Aina sinilevä ei kuitenkaan nouse pinnalle, vaan näkyy vedessä vihreinä hippuina. Vettä tulisi siis tarkastella huolella ennen mahdollista käyttöä. Pinnalla esiintyvät pienet vihreät hiukkaset ovat sinilevää.

Keppitestissä levämassaa yritetään nostaa kepillä ilmaan. Jos levämassa hajoo veteen pieniksi vihreiksi hiukkasiksi, on levä sinilevää.

Mitä haittavaikutuksia sinilevällä on ja milloin kannattaa hakeutua hoitoon?

Osa sinilevistä voi tuottaa maksa- tai hermomyrkyjä. Myrkyjen lisäksi sinilevä voi tuottaa muun muassa ihoa ärsyttäviä yhdisteitä. Sinileväesiintymän ulkonäön perusteella ei voi arvioida, onko kyseessä myrkyjä tuottava sinilevälaaji vai ei.

Ihmisten herkkyys sinilevien aiheuttamille oireille vaihtelee. Oireet ilmenevät yleensä muutaman tunnin sisällä sinilevälle altistumisesta.

Sinilevä voi aiheuttaa iho-oireita, vatsaoireita (esim. pahoinvointia, mahakipua, ripulia, oksentelua), tai flunssan kaltaisia oireita, kuten nuhaa, päänsärkyä, silmien ärsytystä ja kuumetta.

Jos sinulla on oireita tai epäilet uineesi sinileväisessä vedessä, peseudy huolellisesti runsaalla puhtaalla vedellä ja saippualla. Yleensä oireet menevät ohi ilman hoitoa ja tarvittaessa voi ottaa kuume- ja kipulääkettä.

Mikäli oireena on myös runsasta oksentelua ja ripulointia, syntyy vaara nestehukasta. Silloin on syytä hakeutua hoitoon soittamalla Eksoten päivystysavun numeroon 116 117. Samoin hoitoa vaativat ihon turvotusoireet yhdistettynä runsaaseen punoitukseen tai hankalat hengitystieoireet ovat syy hakeutua päivystykseen. Neuvoa voi kysyä myös HUS Myrkytystietokeskuksesta 0800 147 111.

Kuinka välttää sinilevän haittavaikutukset?

Sinilevän esiintymän kestoa on mahdoton arvioida. Jos vedessä on tai tiedät siinä äskettäin olleen sinilevää, muista nämä asiat:

- Älä ui sinileväisessä vedessä
- Älä päästä lapsia tai lemmikkieläimiä rantaveteen leikkimään tai uimaan
- Vettä ei saa käyttää ihmisten tai eläinten juomavetenä edes keitettynä
- Vettä ei saa käyttää löylyvetenä
- Vettä ei suositella pesuvedeksi
- Vettä ei suositella tiskivedeksi
- Vettä ei suositella syötäväksi tarkoitettujen kasvien kasteluun

Lisätietoja:

Imatran seudun ympäristötoimi, terveysvalvonta@imatra.fi

ympäristöinsinööri Marcella Suomalainen, puh. 020 617 4324, marcella.suomalainen@imatra.fi

ympäristöinsinööri Sirpa Heinänen, puh. 020 617 4391, sirpa.heinanen@imatra.fi

Lisää tietoa sinilevästä ja siihen liittyvistä riskeistä

[Terveyden ja hyvinvoinnin laitos](#)

[Suomen Ympäristökeskus](#)

[Näin tunnistat sinilevän \(Järviwiki\)](#)

[Sinilevätilanne Järviwikissä](#)

[Myrkytystietokeskus](#)